

Book of abstracts

The eighteenth century – past and present

The second Nordic conference in eighteenth-century studies

Table of contents

Keynote lecture	2
Plenary roundtable.....	3
Individual papers & thematic sessions	4

2017

12–14 October
Uppsala

Connected histories in the
eighteenth century and research
opportunities today

KEYNOTE LECTURE
(THURSDAY)

JACQUELINE VAN GENT

University of Western Australia

jacqueline.van.gent@uwa.edu.au

One of the major characteristics of the eighteenth century are the intensified and accelerated global contacts which affected many aspects of social, cultural, religious and economic life in Europe, including in Scandinavia, and forged a myriad of connected histories. These inter-connections were shaped by movements of people, objects and ideas along very distinct, but often overlapping networks such as trade (especially by various East India Companies), religion (migrating Scandinavian congregations and mission societies) or scientific exploration (such as the global travels of Linnaeus' students).

This paper will first address methodological questions of researching connected histories and then move to a discussion of how we can best collaborate with other scholars and public institutions such as museums in order to do justice to the diverse social and cultural experiences of the eighteenth century.

Den nordiska 1700-talsforskningens möjligheter och utmaningar

PLENARY ROUNDTABLE
(SATURDAY)

- Organizers: ANNA CULLHED, *Stockholm University*
ANN ÖHRBERG, *Uppsala University*
- Chair: ANN ÖHRBERG, *Uppsala University*
- Participants: PER PIPPIN ASPAAS, *University Library of Tromsø*
LARS BURMAN, *Uppsala University Library*
ANNA CULLHED, *Stockholm University*
SØREN PETER HANSEN, *Technical University of Denmark*
SOPHIE HOLM, *University of Helsinki*
JONAS NORDIN, *National Library of Sweden*

I november 2016 hölls en workshop vid Göteborgs universitet med temat 1700-talsforskningen och samlingarna, där ca 40 personer från universitetsvärlden och minnesinstitutioner (arkiv, muséer, bibliotek) deltog. Syftet var att stärka samordningen mellan olika forskare och samarbetet mellan minnesinstitutioner och akademisk forskning, vilken i sin tur kan underlätta deltagandet i den internationella 1700-talsforskningen. I början av april detta år hölls också en workshop för unga 1700-talsforskare som samlade ca 12 deltagare från hela landet.

Nu vill vi följa upp dessa givande möten och samla ihop några av den nordiska konferensens centrala teman i ett rundabordsamtal om 1700-talsforskningens möjligheter och utmaningar. En viktig fråga rör hur minnesinstitutioner, akademier och forskare gemensamt kan identifiera nya forskningsfrågor och initiera ny forskning. Andra viktiga frågor rör behoven av infrastruktur, ytterligare möjligheter för internationalisering av 1700-talsforskningen och hur nya publiceringsformer påverkar förutsättningarna för såväl forskning som samverkan. Vilken roll kan och bör de nordiska sällskapen för 1700-talsstudier spela framöver i nationellt och internationellt perspektiv? Vilka möjligheter skulle inrättandet av tvärvetenskapliga 1700-talscentra kunna erbjuda? Hur går vi vidare?

Individual papers & thematic sessions

Mapping borders – Linnaean natural history and instructed travel in Sápmi and the Scottish Highlands, c. 1730-1800

LINDA ANDERSSON BURNETT

Linnaeus University

linda.anderssonburnett@lnu.se

(Session 2b)

Linnaean natural history had a formidable influence on how human difference was discussed and classified in the eighteenth century. In addition to his racial classification, Linnaeus described in detail the customs and physiology of the peoples he encountered, particularly in his journey to Sápmi (referred to then as Lapland) in 1732, and he taught his students the importance of collecting ethnographic data during their domestic and overseas expeditions. This paper will argue that Linnaeus's ethnographic instructions had a major impact not only on overseas colonialism through his taxonomy and the expeditions of his prominent students (as discussed by for instance Pratt) but also on how the Scottish Highlands was re-imagined in the second half of the eighteenth century from being a place that travellers often avoided to becoming worthy of exploring, narrating and controlling. Here the discussion focuses on how Linnaeus influenced natural historians such as John Walker, John Hope and Thomas Pennant. These natural historians corresponded with Linnaeus, modelled their own Scottish expeditions and inventories on Linnaeus's journey to Sápmi and, in the case of Walker and Hope, taught Linnaean natural history and classification at the Scottish Universities. The paper will analyse in particular the travelogues and lectures of Walker. He shared Linnaeus's belief in the importance of incorporating ethnographic observations into natural history reports and taught Linnaean racial taxonomy to a large number of students, who in turn became prominent colonial ethnographers. By charting how race became part of domestic natural history expeditions in the eighteenth century, the paper will challenge the ahistorical disjunction posited between the assumed universalism of the eighteenth century and the overt racialism and colonialism of the nineteenth century.

Keywords: Linnaeus, natural history, exploration, Scotland, Ethnography, colonialism

A Gary Larson of the 1750s? Niels Krog Bredal's "Dreamworld"

PER PIPPIN ASPAAS

University of Tromsø

per.pippin.aspaas@uit.no

(Session 3b)

In March 1753, a curious Latin text, titled "ONEIPO-ΚΟΣΜΟΣ. Id est Mundus in Somnio, Poëma Philosophico-Heroicum" [The Dreamworld, a Philosophical-Heroic Poem] appeared in the prestigious Copenhagen weekly, *Nye Tidender om Lærde og Curieuse Sager*. In a mixture of dactylic hexameters and prose, it deals with a world that the poet has "visited" during his sleep, or rather, in a state of *ecstasis*, when he was neither asleep nor awake. The hero of the *ecstasis* suddenly finds himself in a world whose inhabitants speak an unintelligible language. Despite initial complications, he manages to befriend them and study their society as well as the natural history of their planet. Upon waking up, the author interprets his own dream as proof that humanity is not the only lifeform to have souls.

The author, Niels Krog Bredal, was only 19 at the time; the satiric "Dreamworld" was his debut. Replete with irony and self-mockery, it may not be taken too seriously. Nevertheless, like the cartoons of Gary Larson, Bredal's "Dreamworld" contains grotesque elements that are clearly meant not only to evoke laughter, but also to undermine established ways of thinking about, and dealing with, our fellow beings. It may therefore merit a place in the history of philosophical debates on the superiority of humankind over other species. In my presentation, I will first discuss the "Dream Genre" in early modern literature, then present the contents of Bredal's text in some detail, and finally analyze it as an example of the "Conte Philosophique", a genre made popular by the likes of Voltaire.

Keywords: Denmark-Norway; Neo-Latin; Conte Philosophique; Human-Animal Relations; Satire

Crime, community and the negotiated truth – narratives of capital crime in the district courts of Jämtland-Härjedalen 1649–1700

SIMON BERGGREN

Uppsala University

Simon.Berggren.7659@student.uu.se

(Session 4a)

The topic of this paper is the narratives of capital crimes in district courts during the latter half of 17th century Sweden. The purpose is to discuss the negotiated aspects of criminal court proceedings; how did stories of crime, guilt and innocence come together in the records to form narratives that became accepted truths by the local community and the authorities?

This paper proposes the idea of the district court as a multi-layered space of negotiation between the participating actors on three parallel and intersecting spheres of discourse, differing in what kind of questions were asked and what problems were being discussed, and between different categories of participants. The paper explores the performative and rhetorical aspects of storytelling in the judicial narrative, specifically how notions of virtue and honour among the accusers, defendants, and witnesses created similar narratives with moral and disciplinary connotations over a broad selection of crimes.

The nature of crime was negotiated when accusers, defendants and witnesses debated the presented narratives; the accepted narrative of the crime was found by the assessment of the honesty of the individual participants, by considering their reputation and standing in the local community. While the word of the law was unrelenting and impossible to legally negotiate at the district court level, a kind of final negotiation was done by the local community and sometimes also the district court taking the side of the defendant, pleading and petitioning the Royal High Court to find mercy for convicted criminals.

Keywords: capital punishment, local community, court narratives, Jämtland

”Curb your enthusiasm” – om kuvandet av ”svärmeri” som tema i senupplysningens litteratur

TIM BERNDTSSON

Uppsala University

tim.berndtsson@littvet.uu.se

(Session 1a)

Inom populärkulturen är kopplingen mellan ”upplysning” och ”förnuft” i motställning till ”romantik” och ”känsla” fortfarande en grundpelare, då det sena 1700-talet och det begynnande 1800-talet ska kontextualiseras. Inom forskningen har upprättandet av en gränslinje mellan senupplysningen och romantiken genom en motställning av förnuft och känsla förvisso sedan länge visat sig vara en ohållbar förenkling, då alla led i motsatsschemat lätt kan visas vara betydligt mer komplexa vid djupare studium. Likväl är föreställningen om en spänning mellan å ena sidan ”förnuft” och å andra sidan ”känsla” långtifrån grundlös, om belägg söks i litterära texter från senupplysningen.

I mitt föredrag visar jag hur övervinnandet av överdriven känslsamhet och nedkylande av lättantänd fantasi – ”entusiasm” och ”svärmeri” – är ett centralt tema och ett intrigstrukturerande element i texter från senupplysningen. ”Svärmeriet” som tema hittas i texter från hela Europa, men mina huvudexempel är tyska (Elisa von der Recke, *Nachricht von des Berüchtigten Cagliostro Aufenthalte in Mitau im Jahre 1779, 1787*) och svenska (Anders Paykull, *Ordensvurmen*, 1785); områden där senupplysningens författare i flera fall hade koppling till de esoteriska strömningarna under samma tid.

Poängen med föredraget är att beskriva hur ”upplysning” i dessa texter förstås vara något som aktivt händer, något som äger rum inom individer. En livsåskådningsmässig tillnyktringsprocess från (det ockulta) svärmeriets metafysiska rus. Världen visar sig alls inte rymma mer än vad den rationella filosofin kan sluta sig till – ”och allt är blott hvad det måste vara” (Kellgren). Något som dock i sin tur ställer dessa texter inför en del obekväma motfrågor, rörande världens ”avförtrollning”, vilket de på olika sätt förhåller sig till.

Att lyssna till Voltaire – sekulariseringsprocessen och blasfemins retorik

HELENE BLOMQVIST

Karlstad University

helene.blomqvist@kau.se

(Session 1a)

Det paradigmskifte som vi benämner sekulariseringen startar i 1700-talet. Paradigmskiften börjar alltid med blasfemier. Det allra mest skandalösa med Voltaires blasfemier är inte att han utmanar den rådande ordningen, utan att han inte erbjuder någon ny. I *Poème sur le désastre de Lisbonne* motsäger han tidens alla försök till världsförklaringar, visar att den rådande föreställningen om en moralisk världsordning inte håller streck inför det oskyldiga lidandet. Men hans slutsats blir att det inte går att rita en fungerande världsåskådningskarta. Vi måste leva med gåtan. Sekulariseringsprocessen blir en myndiggörande process, där sanningen inte längre kan tas för given, utan där människan måste reflektera självständigt. Men kan vi leva med kaos? Kan vi leva utan stabila kartlinjer att orientera oss efter? Kan vi, som Voltaire, leva med att genomskåda den falska kartan, men inte finna på någon bättre? Kanske är det detta vi skulle behöva lära av Voltaire. Då blir det sekulariserade, det myndigblivna tillståndet ett tillstånd av ständigt sökande samtal, där vi tillsammans måste resonera oss fram till preliminära linjer att organisera samhället och våra liv efter. Idag talar man om det postsekulära samhället. Idag tycks många ropa efter den starke mannen, efter de enkla, klara linjerna och gränserna, som talar om vem som hör till och vem som inte gör det. Kanske att vi idag mer än någonsin behöver lyssna till Voltaire och till 1700-talets blasfemier. Detta paper granskar blasfemins retorik i Voltaires Lissabondikt i relation till tendenser i dagens västerländska samhälle.

Keywords: Voltaire, *Poème sur le désastre de Lisbonne*, sekularisering, blasfemi, retorik, det postsekulära

Misstag, feltolkningar och problem – informationshantering i lantbruksböcker från 1720- och 1730-talet

LINNEA BRING LARSSON

Stockholm University

linnea.bring.larsson@historia.su.se

(Poster, Thursday)

Undersökningen berör fyra svenska lantbruksböcker från 1720- och 1730-talet. Efter stora nordiska kriget (1700–1721) var Sverige ett land med begränsade resurser. Detta tillsammans med merkantilistiska idéer ledde till en vilja att utveckla den inhemska produktionen. Lantbrukets utveckling blev därför central inom vetenskapliga och politiska debatter. Min undersökning inriktar sig på de formativa decennierna före Kungliga Vetenskapsakademiens grundande 1739, i syfte att utöka kunskapen om hur lantbrukstekniska idéer hanterades. Jag kommer också problematisera historievetenskapens fokus på rationell informationshantering genom att även undersöka processens irrationella fenomen.

Lantbruksböckers källvärde har ansetts lågt, eftersom de ofta innehåller långa utdrag översatta från andra verk och är starkt influerade av varandra. Dessa drag gör dem dock utmärkta för att undersöka informationshantering. Den teoretiska grunden kommer att hämtas från mikrohistoria, framförallt begreppen ledtrådar och normal exceptionalitet. Verken ligger nära varandra i tid och ämne, men författarnas biografier skiljer sig starkt åt. Detta gör det troligt att de hanterade likartad information på olika sätt. Rent metodiskt kommer verken jämföras med varandra och sina referenser med fokus på hur författarna förändrade information och i vilken grad detta skedde rationellt, till exempel genom urval, eller irrationellt, som vid felöversättningar. Allt i syfte att presentera en mer nyanserad bild av hur lantbrukstekniska idéer hanterades och hur informationshantering i praktiken gick till.

Keywords: Hushållsböcker, mikrohistoria, informationshantering, Sverige

Gender, craft skill and professionalism in the trade of embroidery c. 1650–1800

CECILIA CANDRÉUS

Uppsala University

cecilia.candreus@konstvet.uu.se

(Session 3c)

This paper investigates changes in the perception of professionalism and gender in the trade of embroidery. With focus on female practitioners of embroidery in Sweden 1650–1800 I aim to explore a definition of professionalism, set in regard to craft skill and training. To draw a clear cut line between professional and amateur embroidery is almost impossible. However, it is possible to discuss these categories of practitioners on the basis of what kinds of objects were produced, in which setting, and in regard to techniques used. Hence, I will attempt to define professionalism on the grounds of an artisan's familiarity with an embroidery technology thought within formal training. Being able to master a time-bound technical repertoire separated a professional from an amateur.

The trade of embroidery undergoes a transformation, from a trade dominated by male professionals, into a de-professionalized female sphere. What changes in professional status and visibility of female embroiderers in Sweden can be traced during the period 1650–1800? And how do these conditions relate to the application of embroidery techniques and access to formal training?

The main argument is that changes in fashion during the 18th century, going from a use of heavy fabrics like velvet and brocade, towards lighter fabrics made of silk, linen and cotton affected the choice of embroidery techniques and this came to gradually erase the technological gap between professional and amateur, making room for women without formal training to gain access to the professional market.

Keywords: Embroidery, craft, gender, professionalism, guild

Nature of empire – a study of the visual representations of Indian flora and fauna in early British India

APURBA CHATTERJEE

University of Sheffield

achatterjee2@sheffield.ac.uk

(Session 2b)

This paper is a part of my ongoing PhD research where I focus on the role of images produced both for and by the British and the Indians, and their attendant politics in the creation and consolidation of the British Indian rule between the mid-eighteenth and the early nineteenth centuries. I examine how the legitimacy of imperial authority was constructed through imagery in accordance with the contemporary political discourse. Applying conceptual history to understand the semiotics of power in the formation of imperial self-image, I suggest that political changes under the Britons were accompanied by conceptual changes. In this paper, I argue that an important aspect of British imperial authority was the idea of demonstration of control over the natural environment of India. The zest and curiosity to understand India's nature was accompanied by the tendency to tame the wilderness of Indian exotica. From the latter half of the eighteenth century onwards, there were developments in scientific theories about the natural world in the works of Linnaeus, Buffon, and Lamarck, culminating in Darwin's *Origin of Species*. The artistic representations of Indian flora and fauna are in this context, parts of the complex entanglements of scientific knowledge and the political imperatives of British rule in India. Using images of Indian flora and fauna as historical evidence, here I intend to explore how nature itself was embroiled within the wider reconfiguration of power in the narratives of imperialism. The results thus give crucial insights to the cultural regime of British Indian empire.

Keywords: British imperialism, India, natural history, imagery, political discourse, legitimacy

Blonda själar – genre, maskulinitet och nation i litteraturhistorie- skrivningen om svenskt 1700-tal

ANNA CULLHED

Stockholm University

anna.cullhed@littvet.su.se

(Session 2a)

Fredrik Böök utnämnde i början av 1900-talet diktaren Johan Runius till en av de "blonda själar" som inte fläckas av vardagens smuts. Bööks hyllning är en reaktion mot den kritik som Runius fick utstå från och med slutet av 1700-talet, då han avfärdades som en enkel rimmare. I 1900-talets litteraturhistorieskrivning förstärktes i stället bilden av Runius som Bellmans föregångare, en karakteristik som knöt samman det tidiga 1700-talet med den gustavianska tidens mer kända diktare. Runius och Bellman beskrevs som företrädare för en särskild svensk diktartyp som kombinerade brännvin med världsförakt. Skapandet av denna diktartyp kan i sin tur knytas samman med en förskjutning av genrehierarkin. I föredraget diskuteras hur den svenska litteraturhistorieskrivningen från 1800-talet och framåt konstruerade en specifik form av maskulinitet som en del av en nationell självförståelse, med Runius och Bellman som typexempel. Avslutningsvis vill jag visa hur denna diktargestalt är närvarande i de senaste decenniernas litteraturhistorieskrivning, trots att de teoretiska utgångspunkterna förändrats i grunden.

Keywords: genre, maskulinitet, Sverige, Runius, Bellman, litteraturhistorieskrivning

Eighteenth-century constructions of the past – the first historical novels in Denmark

SIMONA ZETTERBERG GJERLEVSEN

Carlsberg Foundation, Aarhus University

norsgjerlevsen@cc.au.dk

(Session 3b)

In this paper, I deliver an alternative interpretation of the conference theme: “The eighteenth century: Past and present”. Instead of considering the eighteenth century the past from the present perspective, I ask how the past was conceived when the eighteenth century was the present.

In analyzing a number of historical novels written by eighteenth-century Danish novelists, I demonstrate how the fictional form of the novel conveyed actual history. The main focus in this paper is the novels written by the Danish author Peter Frederik Suhm, in particular *Abu Taleb. En Fortælling ved Forfatteren af Sigrid* (1774), *De tre Venner eller Hjalmar, Asbiørn og Orvarodd* (1774) and *Frode. En Fortælling ved Forfatteren af Sigrid* (1774) and Christian Gram Molberg’s historical novel *Persiens berømmelige Monark Cyrus* (1784).

Prominent theorists of the history of the novel (e.g. Ian Watt 1957 and Catherine Gallagher 1994) have argued that inventing fictional characters in novels is fundamental for the establishment of the genre. In Denmark, however, some of the first novels are modeled, not on fictional characters, but on people from the past: the novels are built upon characters from myths and history. This paper investigates how the first Danish eighteenth-century novels used fictionality to convey stories of a mythical and historical past.

Keywords: Fictionality, the historical novel, fiction, history, Danish novel, Peter Frederik Suhm, Christian Gram Molberg

Ny diplomatisk historia möter nordiska 1700-talsstudier

Organizer: MY HELLSING, *Uppsala University*
my.hellsing@hist.uu.se

Participants: MY HELLSING, *Uppsala University*
SOPHIE HOLM, *University of Helsinki*
JACOB ORRJE, *Stockholm University*

(Session Ib)

Att fokusera på diplomater och diplomati är inget nytt för forskning om 1700-talet, tvärtom: det senaste århundradet har producerat en mängd sådana studier. I den här panelen vill vi relatera detta etablerade fält till ny diplomatisk historia, och öppna upp för att se dessa kontakter i ett nytt ljus.

Ny diplomatisk historia har dels som ambition att skriva en historia som går bortom nationsgränserna, och dels att – inspirerat av social-, kultur- och idéhistoria – inte endast fokusera på ledande enskilda individer och statliga institutioner. I synnerhet vill vi lyfta fram att forskning om diplomater och diplomatiska kontakter inte *per se* måste syfta till att öka förståelse för utrikespolitiska skeendet, utan lika väl kan användas för att förstå andra historiska skeenden.

Utifrån ett mikrohistoriskt perspektiv kommer därför panelen att förena ekonomiska, kulturella och sociala aspekter av ny diplomatisk historia med de tidigare politiska. Det kommer att göras genom ett rundabordssamtal, där deltagarna jämför dessa olika aspekter av diplomatiska kontakter i områden som Centralasien, Nordafrika, Osmanska Riket, Västeuropa och Norden.

Diskussionen kommer ske i tre omgångar. Först ut är kopplingen mellan diplomatiska och ekonomiska aktiviteter, även lokala sådana. Sedan fokuserar vi på kopplingen mellan diplomati och kultur, och hur det är möjligt att se diplomater som medel till kunskap om ett annat samhälle, språk och kultur – och inte bara på en akademisk nivå, utan även i konkreta kontakter, och som del av en bredare cirkulation av kunskap. Slutligen kommer vi diskutera kopplingen mellan diplomati och sociala relationer, och hur diplomaters erfarenheter kan användas som verktyg för att förstå vardagslivet i olika interkulturella kontexter, bland annat genom att relatera dem till andra aktörer av olika kön och social status. Samtliga tre diskussioner börjar i den historiografiska debatten, men öppnar sedan upp för att, utifrån deltagarnas fallstudier, jämföra hur denna relation såg ut i olika geografiska kontexter.

Målet är därmed dels att lyfta fram tidigare forskning inom diplomatisk historia och 1700-talets interkulturella kontakter, och dels att i rundabordssamtalet föra samman och jäm-

föra både de historiografiska traditionerna i de olika nordiska länderna och olika geografiska och politiska kontexter för diplomatiska kontakter.

Med detta som utgångspunkt vill vi diskutera centrala delar av ny diplomatisk historia, som hur vi finner relevanta källor och kombinerar dem. Vidare kommer vi att fundera kring vilka aktörer som kan betecknas som "diplomatiska" och hur begrepp som "diplomati" eller "politik" kan fyllas med nytt innehåll. Detta hoppas vi leder till en öppen diskussion om hur man kan integrera nya perspektiv och metoder i forskning om diplomati på 1700-talet – och i vilken mån den nya diplomatihistorien kan formulera nya historiska problem.

Keywords: ny diplomatisk historia, historiografi, internationell jämförelse

Encyclopedism in 18th-century Sweden – geographical expansion of an Enlightenment phenomenon

LINN HOLMBERG

Stockholm University

linn.holmberg@idehist.su.se

(Session 2b)

This paper presents the ongoing work with my new book, called *Encyclopedic movements*. The book aspires to do two things: first, to approach encyclopedism as a transnational, multifaceted, and basically new experience in the 18th century, seen from the perspective of compilers, readers and book-sellers as well as contemporary commentators, critics and novelists; and second, to explore the geographical expansion of this encyclopedic practice and discourse by studying the rise and formation of encyclopedic activity in Sweden.

Originating in France and England, the modern, alphabetically organized reference work was diffused on the European book markets from the early 18th century onwards. Soon writers and publicists in urban centers across the continent were engaged in compiling and translating dictionaries, followed by widespread discussions about the dangers and promises of the new genre. Compared to many other European countries, the ‘encyclopedic craze’ was less visible in northern Europe, where many attempts to create large-scale universal encyclopedias failed. For this reason, Sweden – and Scandinavia at large – has not attracted much attention in research on Enlightenment encyclopedism, which focuses on the developments in France, England, and Germany. However, the absence of successful publications does not imply the absence of encyclopedic practice. By studying a number of encyclopedic enterprises in Sweden – such as Gjörwell’s failed attempt to make a Swedish *Encyclopedie* (c. 1775–1778) and the forty-year production history of Rinman’s *Bergwerks lexicon* (c. 1740–1789) – the book aspires to bring new perspectives on 18th century encyclopedism as a transnational, Enlightenment phenomenon.

Keywords: circulation of knowledge practices, rise of encyclopedism in Scandinavia, alphabetical organisation of information, discourses in learned journals, controlling language in practical workplaces

‘In order to provide for me and mine’ – on the continuity of the two-supporter model in Sweden, ca. 1760–1840

JEZZICA ISRAELSSON

Uppsala University

jezzica.israelsson@hist.uu.se

(Session 3c)

The ideal surrounding the economic life of households in early modern Europe has often been described as patriarchal, with the male household head as the bread-winner responsible for the sustenance of his dependents. However, recent Swedish research within the project Gender and Work has shown that this model did not pervade society in practice. While the social order was permeated by hierarchy, it is nonetheless more correct to speak of an early modern two-supporter model where the working couple were jointly responsible for the welfare of the household. Being the sole provider (*ensörjande*) was not seen as something positive, by either men or women. (Ling, Sofia, *Konsten att försörja sig*, 2016; Ågren, Maria, (ed.) *Making a Living, Making a Difference*, 2016)

This paper takes its cue from these results with the purpose of looking forward in time in order to deepen our understanding of what happened to the notion of the two-supporter model as Swedish society moved into the latter half of the 18th century and the first half of the 19th. By studying how this responsibility to provide for the household was described by petitioners and their counterparties in writings to the regional authorities, it will be gleaned who it encompassed and whether or not it remained a joint venture onwards. The main research question of this paper is therefore: by whom and in what manner was the responsibility to provide for your family used as an argument at the regional administrations?

Keywords: two-supporter model; 19th century; work; household; gender; division of labour

Dans – kropp, systematik och tolkning

CAMILLA KANDARE & ANNIKA WINDAHL PONTÉN

University of California, Riverside & Uppsala University

camilla.kandare@gmail.com, annika.windahl@ponten.se

(Session 2b)

I detta paper är vår ambition att undersöka och diskutera några aspekter av 1700-talets dansformer i förhållande till samtidens förståelse av kropp och rörelse. Syftet är att parallellt diskutera hur dans systematiseras i form av notation och dansbeskrivningar, hur vetenskapsidkare inom det medicinska fältet ser på kroppsrörelse och dans, samt i någon mån hur kyrkan betraktade rörelse. Också hur danserna tolkas i dag när det gäller kroppshållning och rörelsemönster, samt den betydelse kläder har för hållning och rörelse, kommer att beröras.

Under slutet av 1600-talet formerades system för att notera dans, ett av de mest använda blev det som idag benämns Beauchamps-Feuillet-notation. Detta system inte bara beskrev utan kategoriserade noggrant dansstegen i tabeller och diagram. Samtida danstraktat gör i allt större utsträckning skillnad på scenisk och social dans, mäns och kvinnors danssteg. Tidsmässigt sker detta alltmedan en rad vetenskapsområden systematiseras. Inom medicinen systematiseras sjukdomar, och synen på kroppen påverkas bland annat av nya mekanistiska teorier. I detta paper kommer främst Carl von Linné den äldres texter att användas som exempel. Han menar att olika typer av danser lämpar sig olika väl för personer med olika vanor (och därmed med olika kroppstyper). I förordningar för exempelvis klosterordnar görs liknande kopplingar mellan rörelse och vanor. Vi kommer att diskutera synen på och systematiserandet av kropp, dans och rörelse under 1700-talet, men också beröra den tolkningsprocess som ligger bakom gestaltandet av dessa danser idag. Om möjlighet ges illustreras detta med praktiska exempel på dansmoment och rörelser.

Den Nordiske Oplysning og det 18. århundrede i et konfessionskulturelt perspektiv

EVA KRAUSE JØRGENSEN

Aarhus University

iksekj@cas.au.dk

(Session 1a)

Det 18. århundrede fremstilles ofte og med rette som Oplysningstidens store århundrede. I den velkendte skolebogsversion er der her ofte tale om en emancipatorisk fortælling om en generation af philosophes, der bevæbnede med fornuft, i et opgør med kirken og kongemagtens kombinerede åndstyranni, befriede Europa fra overtroens lænker. Senere skulle dette klassiske opgør danne fundamentet for det moderne, liberale demokrati. I sådanne klassiske modernitetsfortællinger fremstår Oplysningstiden ofte som et samfundsomvæltende fænomen med et relativt pludseligt startpunkt (gerne et sted i Holland). Ligeledes fremstår den som værende essentielt anti-religiøs. Som det i tiltagende grad er blevet gjort opmærksom på i 1700-talsforskningen, så er der imidlertid ikke noget nødvendigt historisk modsætningsforhold mellem oplysning og religion, særligt ikke i de tyske stater og Norden, hvor protestantiske konfessioner øvede stor indflydelse på oplysningsbevægelsen. Inspireret af den tyske kirkehistoriker Thomas Kaufmanns begreb om konfessionskultur vil jeg i dette paper diskutere betydningen af at anskue det 18. århundredes oplysnings- og reformbevægelser i et konfessionskulturelt perspektiv. Dette er et perspektiv der på den ene side fremhæver kontinuitet frem for brud i det 18. århundrede som periode samt betydningen af forskellige konfessioner (som eksempel Lutheranismen i de Nordiske lande) for den kulturelle og politiske samfundsudvikling såvel som sociale forestillinger, normer og mentaliteter.

Keywords: Norden, historie og modernitetsfortællinger, konfessionskultur, Protestantisme, Oplysning

Animal abuse with the blessing of God? A paper about Christianity, enlightenment and animal ethics from pastor Bone Falk Rønne's point of view

MARIE RAHR KRUSE ØSTERHOLT

University of Copenhagen

marierahr@gmail.com

(Session 1a)

Pastor Bone Falk Rønne was influenced by the Enlightenment and engaged in popular education. He was one amongst many pastors in the late 18th century in Denmark-Norway with an interest in enlightening and educating the peasants.

A number of agricultural reforms in this period forced the Danish clergy to cultivate their own fields. The clergy shared their new knowledge of and experience with farming in easily read texts, and many pastors served as agricultural instructors in their communities. However, this interest in farming, hygiene, health improvements, and popular education, gave the pastors a reputation as poor theologians.

Bone Falk Rønne was engaged in agriculture and animal husbandry, and he published several short texts about the topic. But are these texts only reference books about agriculture? Or did Bone Falk Rønne also present his ideas of Christianity and his theological points of view in these short texts?

This paper will focus on Bone Falk Rønne's efforts to enlighten and educate the peasants in the texts "*Forsøg til en kort Vejledning for Almuens Børn til at kjende Dyrenes Natur og Bestemmelse*" (1806) and "*Brev til den Danske Bonde om en betydelig Indtægt af Gjessenes Sommerplukning*" (1808).

What do the two texts tell us about Bone Falk Rønne's view on Human duty and animal ethics? And what is the connection between preaching Christianity and educating the peasants?

Keywords: Bone Falk Rønne, popular education, animal ethics, The Danish Church

Samer i rettsprotokollene i Danmark-Norge og Sverige på 1700-tallet, en komparasjon

HARALD H. LINDBACH

University of Tromsø

harald.h.lindbach@uit.no

(Session 4a)

Samer i rettsprotokollene på 1700-tallet, en komparasjon av hvordan samer framtrer som aktører i rettsprosessene i Danmark-Norge og Sverige med kildegrunnlag i lokaltingene i de tilstøtende områdene Nord-Troms og Torne Lappmark. Hvilke ulikheter i de to landenes myndighetsutøvelse i forhold til urbefolkningen kommer til syne gjennom dombøker og justisprotokoller? Hvilke roller spiller samenes ulike næringstilpasning i de to landene for deres rolle i rettsutøvelsen? I hvilken grad krysser de rettslige prosessene knyttet til den samiske befolkningen riksgrensen? Hvorfor er de samiske kvinnene tilsynelatende fraværende? En komparativ gjennomgang av arkivmaterialet forsøker å gi ny innsikt i disse spørsmålene.

Innlegget tar utgangspunkt i doktorgradsprosjektet «Minoritetspolitiske dokumentasjonsstrategier i Nordområdet på 1700-tallet». Prosjektets hovedmålsetning er å foreta en komparativ analyse av registrering og dokumentasjon av etnisitet og språk i lokal- og regionalforvaltningen i Danmark-Norge og Sverige med spesielt blikk på Nord-Troms og Torne Lappmark. Målet er å avdekke likheter og ulikheter ved dokumentasjonsstrategiene slik disse fremtrer i arkivmaterialet i undersøkelsesområdet, spesielt knyttet til språk og etnisitet. Etnisitet vil i denne sammenheng bli forstått som de felles særtrekkene – ut over språket – som blir lagt til grunn for myndighetenes klassifikasjon av folkegrupper eller eventuelt, i den grad det er mulig å lese ut av arkivmaterialet, som aktørenes egen definisjon.

Å avdekke dokumentasjonsstrategiene vil gi økt kunnskap om arkivdanningsprosessene. Utvidelsen av sentral og lokal administrasjon gjenspeiler seg i en kraftig økning i dokumentproduksjonen i løpet av hundreåret. På mange måter er det i denne perioden de moderne arkivene blir til. Både når det gjelder journalføring og protokollføring kan vi iaktta en voldsom utvikling.

Keywords: Samer, arkiv, dokumentasjon, rettsprotokoller, Nordkalotten

Identitet i poliskammarens arkiv 1776–1791

ANNIE MATTSSON

Uppsala University

Annie.Mattsson@littvet.uu.se

(Session 4a)

Detta paper behandlar hur olika identiteter hos både de registrerande och de registrerade skapas, bekräftas eller förnekas i dokumentationen i Kungliga poliskammarens arkiv från dess första 16 verksamhetsår. Presentationen inleds med ett kort resonemang kring vad som kan betraktas som identitet i Sverige under denna period, vilken ligger i en brytpunkt mellan det förmoderna samhällets tyngdpunkt på kollektiv och modernitetens individualisering. Därefter kommer exempel på identitetsmarkörer i olika typer av dokument, såsom diaries, protokoll, listor och register, att presenteras. Jämförelser kommer att göras mellan olika tidpunkter och olika tjänstemäns praktiker. De frågor som kommer att ställas är: Vilka typer av identiteter framträder i de olika dokumenten – och vilka nämns inte? Läggs större vikt vid vissa typer av identitetsmarkörer i vissa typer av dokument? Finns någon tydlig skillnad mellan olika notariers och registratorers praktiker i detta avseende, eller finns det en etablerad rutin? Vilken sorts identitet tillskrivs de skrivande tjänstemännen vid poliskammaren genom de dokument de själva skriver? Hur kan användandet av identitetsmarkörer i detta material förstås i relation till tidigare forskning om identitet, moderniteter, individualisering och den moderna polisens framväxt? Hur kan kunskap om rutiner, individuella egenheter och förändringar över tid för dokumentationspraktikerna påverka hur vi som historiker använder och förhåller oss till dokumentationen?

Authenticity on the silver screen

HEDVIG MÅRDH

Uppsala University

hedvig.mardh@konstvet.uu.se

(Session 2a)

Period drama has always been a popular genre and tales from history became a recurring theme during the “golden age” of Swedish silent films at the beginning of the 20th century. This paper explores the strategies the directors used to mediate a feeling of authenticity on the silver screen. The first film about the Gustavian period was *Gustaf III och Bellman* (1908), an 11 minute long silent film. The script was a mix of Bellman-related narratives and the murder of the King Gustav III. The film directors used “real spaces”, which meant that historic sites associated with the Gustavian period, such as Drottningholm Palace, the Old Town and the Royal Palace were used. The locations were always commented on in the press and the directors invested a lot of effort into creating sets that were as authentic as possible. However, finding the right location was only one of the strategies used by the film directors to create a feeling of authenticity, other strategies included the choice of actor and the support from experts, e.g. art historians and theatre historians. The imagery from these films was mediated in the press, which published stills from the films and occasionally additional publications included both scripts and stills. The paper focuses on three Swedish silent films: *Gustaf III och Bellman* (1908), *En afton hos Gustaf III på Stockholms slott* (1925) and *Två konungar* (1925). The paper is based on research presented in my recently published dissertation, *A Century of Swedish Gustavian Style* (2017).

Keywords: silent film, authenticity, Sweden, strategies, art history, cultural heritage

Jean-Jacques Rousseau och Sverige 1750–1850

JENNIE NELL

Stockholm University

jennie.nell@littvet.su.se

(Session 4b)

Jean-Jacques Rousseaus väg till Sverige

MARIANNE MOLANDER BEYER, *University of Gothenburg*

Den bildade svenska eliten fick mycket snabbt del av de nya strömningarna ute i Europa tack vare unga män som gjorde sina bildningsresor i Frankrike, men framför allt förmedlades nyheter genom hovet närstående personen som Carl Fredrik Scheffer, Fredrik Sparre och Gustav Philip Creutz. Hur hjälpte resor, brev och dagböcker författade av diplomater, unga aristokrater och vetenskapsmän att sprida Rousseaus tankar och skrifter till Sverige? Och hur togs de emot 1750–1785?

Dåren, den dygdige medborgaren och den skadlige filosofen – Carl Christopher Gjörwells bilder av Rousseau i *Den Svenska Mercurius* 1755–1765

STEFAN EKMAN, *University of Skövde*

Jean-Jacques Rousseau var en komplex gestalt i 1700-talets Europa, ständigt i polemik med myndigheter och intellektuella, och med idéer och texter som var unika och ofta kontroversiella. Presentationen diskuterar hur bilden av Rousseau skapades och förändrades i den svenska periodiska pressen under den turbulenta perioden från 1750-talets början till mitten av 1760-talet.

Brev till ”min Rousseau” – Thomas Thorilds läsanvisningar till *Julie eller Den nya Héloïse*

STAFFAN BENGTTSSON, *Uppsala University*

År 1780 publicerar Thomas Thorild anonymt tre brevfragment adresserade till vännen Anders Hylander, docent i österländska språk, vilka kan förstås som läsanvisningar till Rousseaus brevroman *Julie eller Den nya Héloïse*. Vid samma tid gör han kompletterande hänvisningar i privata brev ställda till två av deras gemensamma vänner: Johann Lundblad och Sven Erland Heurlin. Tillsammans ger de en unik inblick i hur Thorild läste Rousseaus berömda roman, vilket drag av Rousseaus berömda verk som han ville fästa sina vänners uppmärksamhet på och som i sin tur ger oss en fingervisning om hur Thorild själv ville bli läst av sina vänner.

Svenska kvinnor läser Rousseau – då och nu

ELISABETH MANSÉN, *Stockholm University*

Jean-Jacques Rousseau karaktäriseras ofta som en kvinnornas författare – läst, beundrad, älskad och kritiserad av kvinnor – men hittills har ingen närmare undersökt hur det ser ut i Sverige. Föredraget bygger på en studie av kvinnors läsning av Rousseau i Sverige från mitten av 1700-talet och ett sekel framåt – med särskilt fokus på Hedvig Charlotta Nordenflychts *Fruentimrets försvar, gentemot J. J. Rousseau medborgare i Genève* (1761) och leder fram till några reflektioner över äldre läsningars betydelse för vår tids bild av Rousseau, kvinnorna och det svenska 1700-talet. Andra kvinnor som förekommer i studien är Anna Maria Lenngren, Sophie Sparre, Gustafva Gjörwell, Malla Silfverstolpe, Julia Christina Nyberg och Fredrika Bremer. En vidgad studie kommer att innefatta senare läsare som Ellen Key och Klara Johanson.

Rousseaueminscenser hos Carl Jonas Love Almqvist – uppfostringsprogram, kärlekslära och kvinnlig strategi

ROLAND LYSELL, *Stockholm University*

Rousseaus betydelse såväl för Carl Jonas Love Almqvists (1793–1866) uppfostringsprogram i MannaSamfund och Manhemsförbundet från 1820-talet som hans senare verksamhet som lärare och läroboksförfattare vid Nya Elementar i Stockholm är ofta påtalad. Vi känner igen viljan att reformera människan inifrån, sökandet efter en inre ovillkorlig sanning grundad i människans egen natur, betonandet av yttrandefriheten, viljan att ge var och en sin rätt och betonandet av den absolut friheten. Tanken på ”bildandet av äkta svenskar” hos Almqvist är ett tillskott till det rousseauanska programmet, liksom tanken att ”vara svensk är att vara i det svenska samhället”. På vilka vis inspirerades Almqvist av Rousseau och på vilka vis omarbetade och utökade han Rousseaus program?

Rousseau och Sverige

JENNIE NELL, *Stockholm University*

Vad bestod den svenska Rousseau-receptionen av 1750–1850? Vad lästes, vad kommenterades – och hur? Kan vi alls tala om en Rousseau-reception och isåfall när? Arbetet med forskningsnätverket har visat att det står klart att mer forskning behövs och att vi måste vara beredda att omvärdera när och på vilket sätt man kan tala om ett tydligt Rousseauinflytande i svensk kulturhistoria och vad begreppet ’rousseauism’ egentligen kan innebära. Vidare forskning kan potentiellt ändra vår förståelse av svensk kulturhistorieskrivning genom att utmana traditionella uppdelningar mellan klassicism, förromantik och romantik, mellan förnuft och känsla, och Rousseau som en slags vattendelare.

Fake news and trolling – negotiating a new periodical public discourse

AINA NØDING

National Library of Norway

aina.noding@nb.no

(Session 5b)

Can news be trusted? Are opinions uttered publicly necessarily a good thing? Should news and opinions be filtered or edited in some way, and if so, by whom? The introduction of new and widely accessible media raises many of the same questions and responses today as it did in early modern times. Satirical news, opinion pieces and advertisements were met with instructions on and discussions of how to engage in public discourse. While the historical, judicial and media contexts are widely different today from what they were in the early days of the periodical press, are there significant parallels and solutions we could learn from? The discussion will take the various parallel developments and experiments of the Dano-Norwegian press in the eighteenth century as its point of departure. Examples will draw on the satirical periodical *Den forkeerte Mercurius* (1726), the entertaining newspaper *Kiøbenhavns Aftenpost* (from 1772) and ordinary papers such as *Norske Intelligensedler* (the 1760s).

Making a father of Swedish technology – the 20th-century politics of Christopher Polhem

JACOB ORRJE

Stockholm University

jacob.orrje@idehist.uu.se

(Session 2a)

The year 1911 was the 250-year anniversary of Christopher Polhem's birthday. Whereas his bicentennial in 1861 had passed virtually unnoticed, by the early 1900s his life became a projection surface in a number of contemporary political debates. For liberals, his engineering genius became a historical symbol that underlined Sweden's rightful place among modern industrialized Western nations. For conservatives, his relationship with Karl XII provided a modern technological twist to the nationalist narratives of the glorious warrior king.

This paper analyses the politics of Polhem's historiography through newspaper articles, biographies, and books of historical fiction. It aims to show how the 18th-century inventor became a symbol of Swedish nationalism, filled with a range of conflicting political meanings. 2011 was the 350-year anniversary of Polhem's birthday and again his life was instilled with modern politics. Thus, by understanding Polhem's historiography it is possible to discern the layers of historical processes through which inventors are made into national symbols: historically, as well as in the 21st century.

Keywords: historiography, uses of history, technology, politics, Sweden

State media and unstated panic – portrayals of economic matters in Swedish state newspapers at the end of the eighteenth century

SARAH LINDEN PASAY

Uppsala University

sarah_linden.pasay@ekhist.uu.se

(Session 5b)

Starting in 1760, the Swedish state provided two types of newspapers: the *Post-Tidningar* for international missives, established already in 1645, and the newly created *Inrikes Tidningar* for domestic news. One of the stated motivations for the creation of the new paper was to provide an additional source of economic news, among other topics. Depictions of these economic matters gradually transformed over time as Sweden faced domestic upheaval with the rise of Gustav III to power and international pressures circulating during the Age of Revolutions. Broader political and economic pressures from the debates surrounding topics like free trade and slavery also spread to Sweden. As a state on the periphery of Europe, the Swedish state attempted to acquire and circulate information gathered from throughout the world and its own realm. Maintaining a sense of consistency in these messages was part of broad trustworthiness strategies used by early modern regimes. In Sweden, indirect and direct responses to the public by the state were presented in a gradually transforming medium that both reflected and represented economic change.

This paper, based on my doctoral dissertation, presents how understanding these portrayals of eighteenth-century phenomena can be accentuated by using a more modern gaze. This is done through an analysis of the *Post-Tidningar* and *Inrikes Tidningar* from 1770 through 1795. As Sweden — and Europe — approached the nineteenth century, aspects of more modern newspaper form, order, and content were taking shape over time. This paper highlights how these three characteristics can be examined in order to analyze how the state presented economic matters. This type of news and thinking show crucial advancements by the end of the eighteenth century, offering some parallels to the current dilemmas of maintaining trust in the media, the economy, and the state's role in managing both.

Keywords: Economic matters; Newspapers; Sweden; *Post- och Inrikes Tidningar*; Public sphere; Media studies

Höns eller hetärer? Kvinnor och politik i frihetstidens Sverige

BRITA PLANCK

University of Gothenburg

brita.planck@history.gu.se

(Session 3a)

På Nationalmuseum finns en tavla som kallas för "Hönstavlan", målad av Johan Pasch år 1747. Tavlan föreställer sex av Lovisa Ulrikas hovdamer med hönskroppar. Om man skrapar lite på ytan tycks dessa damer dock ha varit allt annat än vimsiga höns. Tvärtom verkar de i högsta grad ha haft fingrarna med i frihetstidens politiska maktspel. I ett nu pågående projekt utforskar jag i vilken utsträckning kvinnor tog del av och drev politik under frihetstiden.

Den historiska forskning som har undersökt kvinnors makt och auktoritet har i stor utsträckning diskuterat hur man ska lösa det komplicerade förhållandet mellan aktör och struktur. Hur lyfta fram kvinnors inflytande utan att de hierarkier som begränsade dem blir överskuggade – och vice versa? Problematiken leder in på två centrala spår. Det första handlar om maktbegreppet. Vad är makt och hur ska den förklaras? Det andra handlar om hur vi ska komma åt eventuellt kvinnligt inflytande, eftersom detta sällan syns i mer officiella källor. Dessa två spår är centrala i mitt projekt.

Jag tänker mig att med utgångspunkt i den misslyckade statskuppen 1756 diskutera kvinnors politiska agens under frihetstiden. Statskuppen är vald eftersom den synliggör flera av dessa damers politiska agerande. Frågor som kan vara intressanta att reflektera kring är: I vilken utsträckning utövade kvinnor makt? Vilken typ av makt ägnade de sig åt? Vilken makt tillerkände de sig själva? Hur sågs de som politiska aktörer? Hur såg de sig själva som politiska aktörer?

Keywords: politik, frihetstiden, kvinnor, genus

Common sense, no magic – a case study of female child murderers in the 18th century

TINE REEH & RALF HEMMINGSEN

University of Copenhagen

trr@teol.ku.dk, rph@sund.ku.dk

(Session 4a)

The history of psychiatry has been told as a classic narration of improvements and progress. However, since Foucault depicted it as an example of suppression of marginalized individuals and sombre politics of power it has also been used as a negative of a more complex history of modern civilization.

Regardless the shade of the narration, transformations in the 18th century regarding religion and reason constitute important preconditions for later developments. This is particularly visible in assessments, procedures and official conduct regarding crimes committed by persons suffering from mental illness or psychiatric disorders.

The paper will present some of the results from an interdisciplinary pilot study of select murder cases from the first half of the 18th century in Denmark, Norway and Iceland. They illuminate transformations of key concepts at play and consequences of the 18th century transformation for the development in the legal practices and penal system we have at present. In addition, samples of the material from this part of Scandinavia challenges both the classic and Foucaultian accounts and point to the possible need for a revised narrative.

Keywords: pietism, mental state, history of psychiatry, legal history, Denmark-Norway

The library of Leufstabruk – digital access to an 18th-century book collection

PETER SJÖKVIST

Uppsala University

peter.sjokvist@ub.uu.se

(Session 5a)

Leufstabruk one hour north of Uppsala was an important ironworks in the early modern period. During the time of Charles De Geer the entomologist (1720–1778) and his son Charles De Geer the politician (1747–1805) a library was created here, located in an exquisitely architected wing of the main mansion. Still today it is preserved in its original environment, but since 1986 it is part of the collections of Uppsala University Library. In the present paper I will account for the current intentions to drastically increase access to this library of ca 8000 volumes in a four-stage approach. That digital means are essential in such an enterprise today is self-evident, but we still have to consider why and how different aspects of the book collection at Leufstabruk can be elucidated in the best way possible with different techniques and methods, so that the work can be efficient, appropriate and user friendly, while always keeping the security of the library on a high level. Charles De Geer the entomologist grew up in Utrecht and maintained strong connections to his native country during his entire life. The Dutch element is accordingly considerable in the library, and our work will be carried out in a joint project with the Koninklijke Bibliotheek, National Library of the Netherlands (The Hague).

Keywords: Library collections, digitization, the Netherlands, Lövstabruk

Svenskt och nordiskt ur 1700-talsstamböcker vid Uppsala universitetsbibliotek

DANIEL SOLLING

Uppsala University

daniel.solling@ub.uu.se

(Session 5a)

Stamböcker är vänskapsalbum som fördes fr.a. av studenter från 1500-talets mitt och i förändrad form in på 1900-talet. I en stambok samlade man på hälsningar, s.k. tillskrifter, från fr.a. medstudenter och akademiska lärare. Tillskrifterna består ofta av ett citat av en känd författare, nedteckningsort, datum, en dedikation till stambokens ägare samt namnteckning. Stamböckerna utvecklades till en egen genre och innehåller långt mer än bara tillskrifter; ofta återfinns i dem även illustrationer och ibland t.o.m. föremål såsom hårlockar.

Traditionen att föra stambok uppstod kring reformatörerna i Wittenberg på 1530-talet och spred sig sedan i främst det protestantiska Europa. Bruket nådde relativt snart Sverige. 1700-talet utgör höjdpunkten för bruket att föra stambok. Många svenska studenter och andra förde stambok på sina bildningsresor på den europeiska kontinenten. Stamboken kan sägas vara dåtidens sociala medier. Efter att man fått en tillskrift av någon i sin stambok var det vanligt att man där även noterade andra biografiska uppgifter om den personen, t.ex. när denne avlidit. Genom att analysera tillskrifterna i stamböcker kan stamboksägarens resor och kontaktnät kartläggas.

Stambokssamlingen vid Uppsala universitetsbibliotek, 155 album, är Sveriges största. 41st stammar från 1700-talet. Samlingen katalogiseras och digitaliseras f.n. inom ramen för ett forskningsprojekt för att sprida kunskapen om och möjliggöra ytterligare forskning på detta mångfacetterade material.

I mitt föredrag kommer jag dels att redogöra för svenskt och nordiskt i 1700-talsstamböcker ur UUB:s samlingar och beröra de nätverk som synliggörs genom stamböckerna, dels att kort presentera det pågående katalogiserings- och digitaliseringsprojektet.

Keywords: stamböcker, interpersonella nätverk, mobilitet, digitalisering

The peasant imagined – social imaginary and social order in eighteenth and early nineteenth century Sweden

JAKOB STARLANDER

Uppsala University

jakob.starlander@outlook.com

(Session 3a)

The purpose of my study is to illuminate how the Swedish peasantry was perceived by the Swedish Burgher, Clerical, and Noble Estates during the eighteenth and early nineteenth century. By studying the Diet protocols of each Estate from three Diets, and by applying the concept of social imaginary, it considers what a peasant was perceived to be, who was perceived to be a peasant, and how these perceptions changed. The period under investigation is a time when the orders of society began to change and the peasantry underwent a process of radicalization. It is also a time when the way people perceived themselves changed, from a perception of “the self” heavily influenced by the collective, to a more individualistic one. These circumstances made the Estates question the traditional ideal of what a peasant was, re-writing the social script of the peasantry to include other attributes, duties, and virtues than it did a century earlier. Three main categories are used and aims at exploring the peasantry’s perceived social dignity, political role, and economic function, each representing its respective order in estate society. The study shows how the Estates perceived peasants to be simple, uneducated, and foolish in the early stages of the Age of Liberty (1718–1772), and that the social dignity of a peasant was fundamental in conceptualizing what and who a peasant was. This changed towards the end of the century and became much more diverse and complex during the early nineteenth century. By the early 1820’s, the Noble and Clerical Estates perceived them as competent, responsible, and as being capable of betterment and upward mobility in a spiritual and worldly sense. The Burgher Estate perceived them as self-righteous, rustic, and intrusive as they had begun to invade their cities, stealing their livelihood, and thus threatening their entire existence as an estate. The economic transformations of the period also proved how the economic function of the peasantry was now to a larger degree emphasized as the determinative factor of what social dignity and political role they should have.

Keywords: Peasantry, peasant, social imaginary, social order, estate society, identity

Power through organization and international input – the implementation and development of a centralized method of control of production in the Swedish Royal Naval industrial plant 1723–1780

HARRY R:SON SVENSSON

Stockholm University

harry.svensson@historia.su.se

(Session 3c)

The great divide in the history of the Swedish Royal Navy is the foundation of the naval City of Karlskrona and the shift of the principle navy base from downtown Stockholm to Karlskrona in the south of Sweden by 1680. Governor and management expert Salomon von Otter (1647–1732) stressed that king Charles XI and Admiral General Hans Wachtmeister in the new principal navy base of Karlskrona had created a separate state structure within the Swedish kingdom.

According to historian Jan Glete, the vast resources that were accumulated in the new naval base 1680–1700, were consumed by the navy during the naval campaigns in the 1710s. At the end of the Great Northern War, the Swedish government spent large resources to reconstruct the Swedish Royal Navy. The funds were spent by the naval administration in Karlskrona, but failed to implement the reconstruction plans. The historian Jean Häggman stress that by 1723 the Parliament and the Ministry of Defense raised complaints against the cost efficiency within the naval administration and proposed the implementation of a state agency to control the Swedish Royal Naval spendings. This ignited a totally new approach of organizing the production within the largest industrial plant of Sweden: The Swedish Royal Navy workshops and the Swedish Royal Shipyard in Karlskrona.

Keywords: Navy, early modern industrial production, naval shipyards, boatswains

The construction of the patriotic identities in Swedish and Finnish local sermons in the late eighteenth and early nineteenth century

JOONAS TAMMELA

University of Jyväskylä

joonas.s.tammela@jyu.fi

(Session 3a)

This presentation will demonstrate, how the modernization of the patriotic identities took place in the sermons of the local clergy of the Swedish realm c. 1790–1820. The Swedish Lutheran local clergy acted in an intermediary role between the centre and peripheries of the state, as well as the educators of the common people. Earlier studies, especially of Pasi Ihalainen (Ihalainen 2005; Ihalainen 2007; Bregnsbo & Ihalainen 2011), have demonstrated that gradual modernization of political cultures can be recognized in parliamentary and diet-sermons given by higher clergy. This progress stood out especially after the events of 1809. I argue that through their sermons also the members of the local clergy participated in the process of constructing a more modern version of nationalism at a local level, especially over the 1810s.

The perspective and source material of my research is quite unique in international comparison. I argue that the Swedish and Finnish local clergy changed their political and societal argumentation gradually from biblical models of an Israel-like national community typical of the eighteenth century to more secular models of the national community by the early nineteenth century. I study sermon manuscripts from seven different kind of parishes located in the different parts of the Swedish realm. Sermon manuscripts have survived to a unique extent in Finnish and Swedish public archives. Changes in the language of the sermons may not have been as explicit as in certain secular genres but their contribution to shifts in political culture can nevertheless be recognized by comprehensive contextualization and comparison. I shall demonstrate how national identity was conceptually constructed in sermons given by the local clergy in Lutheran contexts.

My doctoral dissertation focuses on the rise of more modern patriotic discourses in the Swedish realm and especially on the role of the local clergymen in this process. This presentation deals with one chapter of my doctoral thesis.

Keywords: clergy, lutheranism, political sermons, local communities, national identity, enlightenment

Swedish Saint Barthélemy and the colonial archive

FREDRIK THOMASSON

Uppsala University

fredrik.thomasson@hist.uu.se

(Session 5a)

When Sweden handed back the Caribbean island Saint Barthélemy to France in 1878 Sweden left all archives on the island. This governmental archive is now held in the French colonial archives in Aix-en-Provence, Archives nationales d'outre-mer (ANOM). *Fonds Suédois de Saint Barthélemy* (FSB) – in Swedish, French and English – covers the entire period 1785–1878 and is by far the richest source on Swedish Caribbean colonialism. The archive, c. 300.000 pages, is several times bigger than all material on the Caribbean possession in Swedish archives. Swedish historians have with very few exceptions never used it.

The “colonial archive” has been abundantly theorized and there is an extensive literature covering many aspects of what such archives contain, and not. In the Swedish case, this is a difficult operation to repeat, as we still know little about FSB contents. When I started my project on Swedish slave law and the legal history of the island’s black population I immediately understood that access to the FSB was necessary. I initiated a digitization project – and several years later the entire archive is now digitally photographed.

My paper discusses this project, and gives an account for the archive’s exceptional history. Negotiations with institutional stakeholders and contact with a larger public made me quickly realize that my own project was very much part of contemporary history and memory debates. Why was the archive never used, and how come there was so little interest from Swedish archival institutions to make it accessible? Other issues discussed are the effects of digitization on colonial history, and to what extent access to this archive can change perceptions on Swedish colonial history.

Keywords: colonialism, historical memory, digital humanities, the Caribbean

Historicizing authorship - the run-away author in Jonathan Swift's *A tale of the tub*

ANNA UDDÉN

Örebro University

anna.udden@oru.se

(Session 3b)

The analysis of the author-function in Jonathan Swift's *A tale of a tub* in this paper is part of a project that traces the changing notions of authorship through the eighteenth century, primarily in relation to satire, parody, and meta-fiction, which are often interpreted with reference to authorial intention. As I argue here, if we are to historicize authorships in a way that elucidates the literary works, a discussion of intentionality is indeed necessary. A versatile approach to authorial intention serves this purpose, seeking "the best position for receiving the utterance of a ... particular, historically embedded author" (Levinson), a position which, in the case of satiric and parodic works, includes the rhetorical situation. Criticism of Jonathan Swift's *A tale of a tub* is often informed by the attribution debate around the first, 1704 edition; the fifth, 1710 edition, inscribes these speculations about authorship through the added Apology and footnotes, presumably unmasking the author's true intent (though not his identity), and providing a key to ironic allusions. However, as I argue here, rather than arresting the carnivalesque game (through the Hack persona) of the *Tale* proper, these additions feature a new version of the "run-away author", highlighting the "densely allusive intertextual nature" of the text (Griffith). As part and parcel of the dedications and the preface of the first edition, the new texts of the 1710 edition exhibit the kind of self-reflexive irony that characterizes metafictional novels of a later date, reflecting on the authorial activity, on other writers, and on the audience.

Keywords: English literature, satire, parody, authorial intention, metafiction

The virtual museum – a digital reconstruction of the display of art in the Royal Palace, 1795–1866

PER WIDÉN & JOHAN ERIKSSON

Uppsala University

per.widen@konstvet.uu.se, johan.eriksson@konstvet.uu.se

(Session 5a)

In 1794 the sculpture galleries of Kongl. Museum at the Royal Palace in Stockholm opened to the public, and the following year the so called lower gallery (today the Bernadotte Gallery) and some adjoining rooms were rehung with paintings from the national art collection to be part of the museum. The sculpture galleries of *Kongl. Museum* (the 1794 display) was reconstructed in situ in 1950 and 1992 respectively, but the display of the paintings has never been analyzed properly.

The source material makes it possible to reconstruct two different hangings from 1795 and c.1840. The material consists of sketches of the different hangings as well as lists, paintings (both of the galleries and the actual paintings), guide books, correspondence and official documents, as well as the room itself and traces of its historical use. Using a software called Virtual Museum (developed by two other participants in the project, Steven Bachelder and Masaki Hayashi at the Department of Game Design, Uppsala universitet) we will build a 3D-model that makes it possible to visualize, compare and analyze the different hangings of the museum. The 3D-rendering also gives an impression of how the display could have been perceived in the room, and how the room affects the hanging. Such a model might also be a way of thinking about what kinds of movements in the room is possible and/or made preferable by the hanging.

The paper is presenting a work in progress where we have already executed a pilot study that reconstructed the eastern wall of the lower gallery and will continue with the other part of the exhibitions.

The forgotten form of knowledge – similarities between early 18th century Danish journals and nowadays Facebook discourse

LISBETH WORSØE-SCHMIDT

University of Copenhagen

l.w.s@hum.ku.dk

(Session 5b)

Contemplating the early display of the public sphere in the 18th century, one is struck by the ease with which participants conduct themselves within the emerging institution. This does not correspond very well with Habermas' notion of public reasoning as “peculiar and without historical precedent”. On closer examination, it turns out that only a minority, namely the very people whose names and works have survived in history and literary history, held this ease. Most of the very early Danish general periodicals show a different picture. During the first half of the 18th century, all sorts of stupid jokes, provocations and sharp attacks on dissenters thrived in a fashion rather similar to the kind of discourse frequently found on today's social media.

But why and how did public discourse become more polished during the 18th century? Is it possible to generalize the process that discourse in early Danish journals underwent? And is there hope for today's public discourse on social media or are we lost in moral blindness and lack of sensitivity as Baumann puts it? The paper seeks the answer through a dual analytical strategy, first an examination of the conceptions of reason, emotion and morality introduced by early Danish journals and second, a sociohistorical study of authors and editors of the journals. The theoretical standpoint is the intersection between theory on the public sphere (Habermas and Tönnies), mediatization theory (Averbeck-Lietz), and philosophy/sociology of knowledge (Berger, Brinkmann and Gustavsson).

Keywords: Danish 18th century journals, Facebook discourse, public sphere, mediatization, philosophy of knowledge